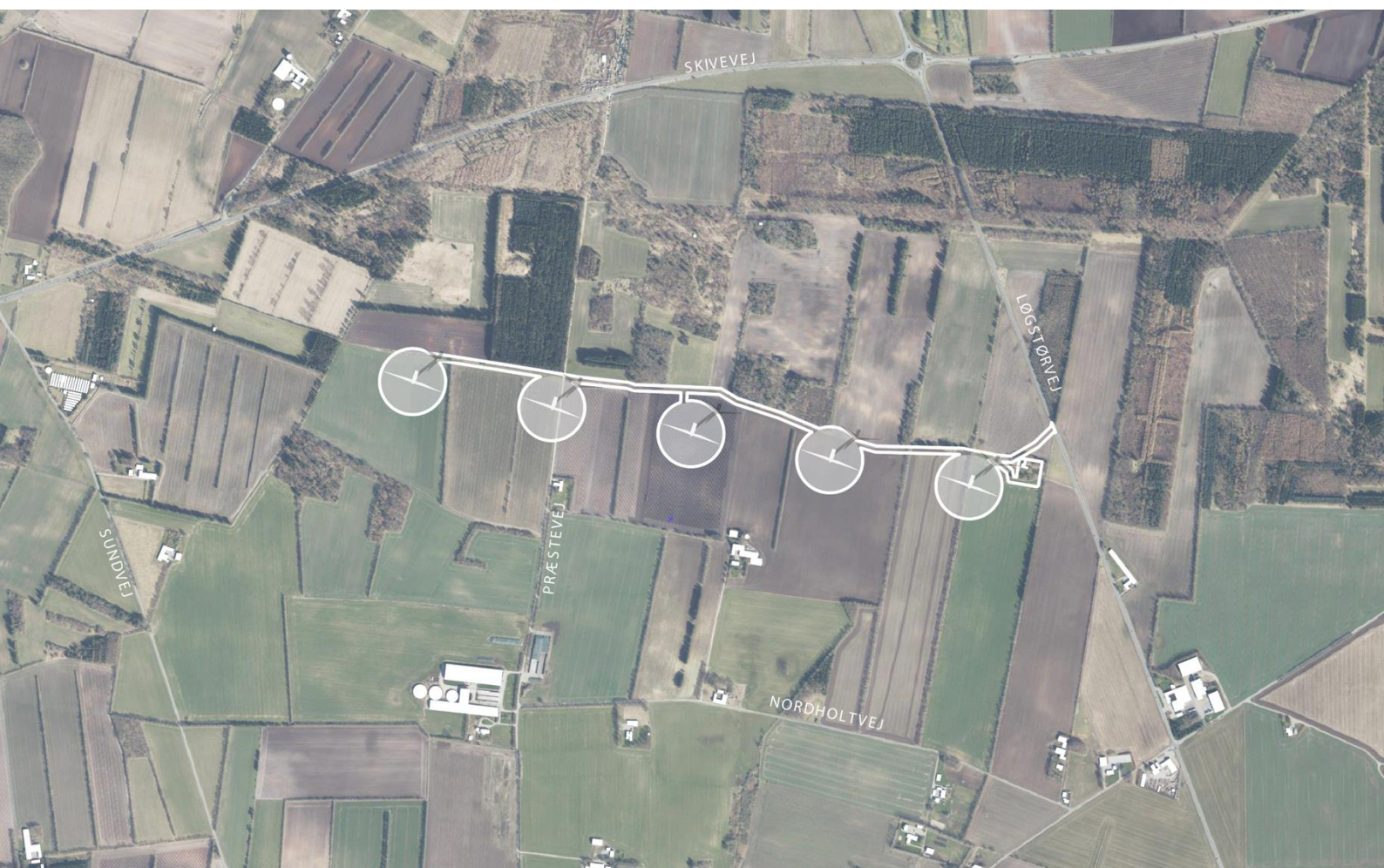

Sammenfattende miljøredegørelse

til lokalplan nr. 609 og tillæg nr. 105 til
Kommuneplan 2017-2029

29.04.2025
Sagsbehandler: vppekr

VIBORG
KOMMUNE

Indhold

I forbindelse med byrådets endelige vedtagelse af lokalplan nr. 609 og tillæg nr. 105 til Kommuneplan 2017-2029, skal der udarbejdes en sammenfattende redegørelse (jf. § 13, stk. 2 i lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)) for:

- 1) hvordan miljøhensyn er integreret i planen eller programmet,
- 2) hvordan miljørapporten og de udtalelser, der er indkommet i offentlighedsfasen, er taget i betragtning,
- 3) hvorfor den godkendte eller vedtagne plan eller det godkendte eller vedtagne program er valgt på baggrund af de rimelige alternativer, der har været behandlet, og
- 4) hvordan myndigheden vil overvåge de væsentlige indvirkninger på miljøet af planen eller programmet.

Planernes miljøhensyn

Wind Estate A/S ønsker at opstille fem vindmøller på 185 meter øst for Sundstrup. Der er udarbejdet et plangrundlag i form af kommuneplantillæg nr. 105 til Kommuneplan 2017-2029 og lokalplan nr. 609. Planforslagene er omfattet af krav om miljøvurdering i henhold til lov om miljøvurdering af planer og programmer.

Miljøvurderingen er beskrevet nærmere i miljøvurderingsrapporten *Vindmøller øst for Sundstrup, miljøvurdering og miljøkonsekvensvurdering*. For et fuldstændigt billede henvises til denne og de tilhørende bilag.

Miljøvurderingen af planerne og projektet er gennemført sideløbende med udarbejdelse af planforslagene.

Miljørapporten behandler en lang række miljømæssige perspektiver, og omfatter en vurdering af de miljømæssige konsekvenser ved planforslagenes realisering med hensyn til følgende parametre:

- A. Landskab og kulturarv
- B. Befolkning og menneskers sundhed
- C. Natur og biologisk mangfoldighed
- D. Øvrige miljøtemaer

A) Landskab og kulturarv

Landskab

Påvirkningen af landskabet er vurderet på baggrund af visualiseringer af fem vindmøller på op til 185 meter.

Placering af vindmøller øst for Sundstrup vil mest markant påvirke udsigten og landskabsoplevelsen i nærzonen inden for 5,2 km afstand.

Vindmøllerne vil primært påvirke udsigten fra Sundstrup, Virksund og Bøstrup, men oplevelsen af de nye vindmøller vil variere afhængig af afstanden, vinklen man ser vindmøllerne i, og hvor højt man står i landskabet.

Påvirkning af kystlandskab

Inden for kystlandskabet i nærzonen vil der være en tydelig landskabelig påvirkning af Virksund og de nærmeste dele af Lovns Bredning og Hjarbæk Fjord på grund af de nye vindmøllers totalhøjde og placering i terrænet.

Fra flere standpunkter langs kysten afgrænses vindmøllerne rent visuelt af den foranliggende skovbevoksning, hvilket bevirker at vindmøllerne fremstår adskilt og delvist trukket tilbage fra selve kystlandskabet.

For kystlandskabet i mellemzonen er den landskabelige påvirkning mindre end i nærzonen pga. den større afstand. Fra nogle standpunkter i kystlandskabet kan vindmøllernes faktiske størrelse dog opfattes tydeligere end i nærzonen, f.eks. når de ses hen over et større åbent landskab eller fra et højtbeliggende punkt, hvor det samtidigt er tydeligt, at møllerne står langt væk.

Fra fjernzonen vil terræn, beplantning, samt øvrige landskabselementer generelt begrænse udsynet til møllerne.

Den store afstand vil desuden betyde, at sigtbarheden ofte vil være for lav til, at vindmøllerne tydeligt vil kunne aflæses. Selvom man i klart vejr vil kunne opfatte deres størrelse, vil de ikke være visuelt dominerende, og vindmøllerne vil derfor ikke påvirke landskabskarakteren i fjernzonen.

Bevaringsværdigt landskab

Ved etablering af de nye vindmøller tilføjes landskabet et tydelig og markant præg af tekniske anlæg.

Nærmeste bevaringsværdige landskab, kystbaglandet, minder om almindeligt landbrugslandskab med skovbevoksninger, og vindmøllerne fremstår dermed adskilt og delvist trukket tilbage fra det bevaringsværdige kystlandskab. Vindmølleanlægget vil dermed ikke direkte forstyrre uberørt naturligt landskab.

Kulturhistoriske bevaringsværdier

I miljørapporten vurderes det samlet set, at vindmøllerne ikke vil forringe kvaliteten og oplevelsen af kulturmiljøer inden for nærzonen og de bærende bevaringsværdier tilsidesættes ikke med vindmøllerne i plan- og projektområdet.

Der er ikke beskyttede fortidsminder i plan- og projektområdet, som kan blive påvirket af vindmøllerne, men det anbefales, at der foretages en arkæologisk forundersøgelse inden anlægsarbejderne påbegyndes.

De markante rundhøje Marens Patter, der ligger ca. 1,9 km vest for vindmøllerne, fremstår som tydelige landemærker i kystlandskabet, og fra selve høje er der en markant udsigt mod Lovns Bredning og Hjarbæk Fjord. Vindmøllerne og rundhøjene vil kunne opleves i samspil fra det omgivende landskab.

Kirker

I miljørapporten er det på baggrund af visualiseringer vurderet, at der ingen væsentlig påvirkning vil være af de tre kirker som findes i de nye vindmøllers nærzone.

B) Befolkning og menneskers sundhed**Visuel påvirkning af nabobebyggelser**

Afstanden til nærmeste boligbebyggelse for vindmøller med en totalhøjde på op til 185 meter skal være 740 meter. Dette krav er opfyldt med planlægningen.

For de omkringliggende beboelser i det åbne land vil vindmøllernes synlighed være varierende og afhænge af mellemliggende bevoksning og placering samt afstand til vindmøllerne.

I kraft af anlæggets udstrækning i landskabet vil der være flere steder, hvorfra hele vindmølleanlægget vil være fuldt synligt.

For beboelser i det åbne land syd og nord for de nye vindmøller vil projektet have en stor udbredelse i landskabet, og det vil være disse omkringliggende beboelser, der vil opleve den største visuelle påvirkning.

Set fra øst og vest for projektet vil de nye vindmøller have en mindre udbredelse, men afhængig af afstanden til nærmeste vindmølle vil anlægget stadig opleves som en forandring af oplevelsen af det omkringliggende landskab og vindmøllernes bevægelse kan virke forstyrrende.

Overordnet set antages det at vindmølleparken primært vil have en markant visuel effekt på fritliggende boliger på afstande på 1-1,5 km.

Boliger, der ligger længere væk, kan også opleve en betydelig påvirkning, hvis de har uhindret udsigt til møllerne.

Lysafmærkning af hensyn til lufttrafikken

Da den primære lysafmærkning sidder på møllehuset, vil lysafmærkningen være synlig hvor vindmøllerne er synlige fra nav og op efter. Om dagen afhænger synligheden af det blinkende hvide lys, på tre af fem vindmøller, desuden af vejrforholdene med deraf følgende god eller ringe sigtbarhed.

Erfaringsmæssigt vil lysafmærkningen opleves tydeligst fra nærzonen. Det hvide lys fremstår klarest i vejsituationer med en mørk himmel eller mod helt blå himmel. Ved blå himmel vil sollyset dog ofte medføre, at lysblinkende ikke fremstår helt så tydeligt.

Samlet set vil den mellemintensive hvide lysafmærkning være synlig og vil derfor medvirke til at fremhæve oplevelsen af anlægget.

Støjpåvirkning

De kumulative effekter fra en eksisterende husstandsvindmølle i nærområdet omkring de nye vindmøller, er inkluderet i miljørapportens støjberegninger for projektet og er således vurderet sammen med de nye vindmøllers støjpåvirkning i omgivelserne.

Samlet set vurderes støjpåvirkningen i forhold til 0-alternativet at være en lille negativ påvirkning. Støjbelastningen fra vindmøller sammen med den eksisterende husstandsvindmølle ligger i beregningspunktet ved de nærmeste naboboliger henholdsvis 1,1 og 1,3 dB(A) under grænseværdierne ved vindhastighederne 6 m/s og 8 m/s.

Krav om støjmåling

Bekendtgørelsen giver kommunen mulighed for som tilsynsmyndighed at kræve en støjmåling, efter vindmøllerne er idriftsat for at sikre at støjkravene bliver overholdt. Hvis støjmålingen viser, at støjpåvirkningen overstiger støjkravene, skal vindmøllerne støjdæmpes, eller driften skal indstilles.

Støjen kan dæmpes ved at ændre omdrejningshastigheden eller vingernes vinkel, så de ikke går så højt op i vinden.

Lavfrekvent støj

Miljørapportens beregninger for den lavfrekvente indendørs støj viser, at den ligger 3,8 dB(A) under grænseværdien på 20 dB(A) ved 6 m/s og 8 m/s.

Kravene i Bekendtgørelse om støj fra vindmøller er overholdt ved alle omkringliggende boliger.

Samlet set vurderes påvirkningen fra lavfrekvent støj at være en lille negativ påvirkning, i forhold til 0-alternativet.

Skyggekast

De kumulative effekter fra den eksisterende husstandsvindmølle i nærområdet omkring de nye vindmøller, er inkluderet i miljørapportens skyggeberegninger for projektet og er således vurderet sammen med de nye vindmøllers skyggekastpåvirkning i omgivelserne.

Beregningen viser, at der ved etablering af vindmøller øst for Sundstrup sammen med den eksisterende husstandsvindmølle vil medføre et reelt skyggekast på mere end 10 timer pr. år ved 8 omkringliggende boliger til projektet. Viborg Kommune vil derfor kræve skyggestop installeret i de nye vindmøller, så ingen boliger udsættes for mere end 10 timer reel udendørs skyggekast om året, baseret på bidrag fra både eksisterende samt nye vindmøller.

Samlet set vurderes påvirkningen fra skyggekast at være en lille negativ påvirkning i forhold til 0-alternativet.

C) Natur og biologisk mangfoldighed

Internationale beskyttelsesinteresser – Natura 2000

De nærmest beliggende Natura 2000-områder inden for 20 km fra plan- og projektområdet er N30 "Lovns Bredning, Hjarbæk Fjord og Skals Ådal" ca. 2 km vest for, ca. 3 km syd for og ca. 4 km øst for plan- og projektområdet, N39 "Mønsted og Daugbjerg Kalkgruber og Mønsted Ådal" ca. 11 km sydvest for plan- og projektområdet, N38 "Bredsgård Sø" ca. 16 km syd for plan- og projektområdet, N33 "Tjele Langsø og Vinge Møllebæk" ca. 17 km sydøst for plan- og projektområdet og N40 "Karup Å, Kongenshus og Hessellund Heder" ca. 19 km sydvest for plan- og projektområdet.

Planlægningen må ikke forhindre opretholdelse af "gunstig bevaringsstatus" for de arter og naturtyper, som områderne er udpeget for at beskytte.

I miljørapporten er det belyst at anlægs- og demonteringsarbejdet ikke vil forstyrre eller ødelægge naturtyper og arter på udpegningsgrundlagene for Natura 2000-områderne, og driftsfasen vil ikke medføre udledning af miljøskadelige stoffer eller på anden måde påvirke naturtyperne og arterne.

Planlægningen medfører derfor ikke en væsentlig negativ påvirkning af bevaringsstatus for arter og naturtyper på nærliggende Natura 2000-områders udpegningsgrundlag, hverken i projektets anlægs-, drifts- eller demonteringsfase.

Habitatdirektivets Bilag IV

Flagermus er i henhold til miljørapporten eneste bilag IV-arter, som kan blive påvirket af vindmøllerne øst for Sundstrup.

Øget dødelighed, som følge af kollision med vindmøller, er den væsentligste potentielle påvirkning af projektområdets flagermusbestande.

Af de registrerede arter i projektområdet, har alle en øget risiko for at kolliderer med vindmøllernes rotorblade på grund af deres adfærd.

For at undgå at flagermus kolliderer med vindmøllerne skal der indføres vindmøllestop for flagermus ved alle fem vindmøller. Det vil sige, at møllerne stoppes fra solnedgang til solopgang i perioden 15. juli - 15. oktober, når der er mange aktive flagermus nær vindmøllerne. Et sådant vindmøllestop er en effektiv måde, hvorved kollisionsdrab af flagermus kan undgås

Planlægningen vurderes derfor ikke at påvirke flagermus eller andre bilag IV-arter i planområdet væsentligt.

D) Øvrige miljøtemaer

I miljørapporten er der vurderet på bl.a. luft og klimatiske faktorer, ressourcer, affald og livscyklus, vand, trafik. Samlet set vurderes det, at der ikke vil være nogen væsentlig påvirkning af disse faktorer, og der vurderes ikke at være behov for afværgeforanstaltninger.

Vindmølleprojektet har i sin helhed en positiv påvirkning i forhold til klima og luftforurening.

De planlagte vindmøller vurderes at have en energimæssig tilbagebetalingstid på 6,5 måneder, hvilket betyder at vindmøllerne i gennem en 30-årig levetid vil kunne producere op til 55 gange så meget energi som der er forbrugt i projektets livscyklus.

Vindmøllerne vurderes ikke at have nogen væsentlig indvirkning på eller true grundvandet i hverken anlægs- eller driftsfasen. I anlægsfasen kan der opstå spild eller udslip af olie fra entreprenørmaskinerne. Det vurderes dog, at denne risiko er så lille, at den kan sammenlignes med den risiko, der allerede er i dag ved den landbrugsmæssige drift af jorden. På grund af automatisk overvågning vil uheld i driftsfasen ligeledes hurtigt blive opdaget, således at der kan træffes de nødvendige foranstaltninger for at forhindre jord- og grundvandsforureninger.

Planlægningen vurderes samlet set ikke at have nogen væsentlig indvirkning på eller forringe overfladevand i hverken anlægs- eller driftsfasen.

Miljørapporten og offentlighedsfasen

Miljørapporten har medvirket til at afdække planens konsekvenser for de forhold, der er vurderet at kunne have en væsentlig betydning for miljøet.

Miljørapporten har fungeret som et oplysningsgrundlag for udarbejdelsen, vedtagelsen og fremlæggelsen af planforslagene.

Forslag til Lokalplan nr. 609, forslag til tillæg nr. 105 til Kommuneplan 2017-2029 for Viborg Kommune, den tilhørende miljøvurdering samt miljøkonsekvensvurdering og udkast til §25 tilladelsen til opstilling af fem vindmøller øst for Sundstrup afgrænser projektet og planerne.

Under den offentlige høring er der indkommet i alt 43 høringssvar.

Oversigten med resume af høringssvarene og forvaltningernes bemærkninger dertil er vedlagt som bilag til den politiske behandling.

Høringssvarene giver ikke anledning til ændringer og der er på den baggrund ikke udarbejdet et ændringsnotat.

Tre bemærkninger, som høringssvarene vedrører, giver dog anledning til følgende præciseringer:

Landskabelig påvirkning jf. SGAVs bemærkning

I miljørapporten er der foretaget en vurdering af vindmøllernes påvirkning af det omkringliggende landskab, herunder den nærtliggende udpegning af bevaringsværdigt landskab.

I miljørapporten er der redegjort for at det nærmeste liggende bevaringsværdige landskab, kystbaglandet, minder om almindeligt landbrugslandskab med skovbevoksninger, og vindmøllerne fremstår dermed adskilt og delvist trukket tilbage fra det bevaringsværdige kystlandskab.

Forvaltningen er enig i, at landskabet ved realiseringen af projektet vil blive forandret, hvilket særligt gælder nærzonen og mellemzonen.

På baggrund af visualiseringer i miljørapporten er det undersøgt og efterfølgende vurderet, at vindmølleanlægget ikke direkte vil forstyrre uberørt naturligt landskab, herunder udpegning af bevaringsværdigt landskab.

Natur og kumulative effekter jf. SGAVs bemærkning

I miljørapporten er der foretaget en vurdering af plan- og projektområdets påvirkning af de omkringliggende internationale naturbeskyttelsesområder.

Der er ikke eksisterende eller planlagte vindmøller eller andre tekniske anlæg nær plan- og projektområdet.

Derfor er det samlet set vurderet, at projektet hverken selvstændigt eller i kombination med andre planer og projekter vil have en væsentlig påvirkning på de nævnte Natura 2000-områder og deres udpegningsgrundlag.

Vurderingen af kumulative effekter på Natura 2000-områder af flere vedvarende energianlæg i området vil ske i det tilfælde, at der politisk igangsættes planlægning for et andet ansøgt vedvarende energianlæg eller større teknisk anlæg (eksempelvis det ansøgte Energipark Låstrup). Her vil samspillet og de kumulative påvirkninger med vindmøllerne ved Sundstrup i så tilfælde skulle vurderes.

Før dette sker, er vurderingen af kumulative effekter efter forvaltningen opfattelse ikke aktuel.

Lysafmærkninger

Vindmøllerne monteres med lysafmærkning af hensyn til flytrafikken, i henhold til Vejledning BL 3-11-Bestemmelser om luftfartsafmærkning af vindmøller, som anviser gældende retningslinjer for lysafmærkninger.

Møllejer er igennem hele driftsperioden forpligtet til at anvende den absolut bedst tilgængelige teknologi, som opfylder de krav Trafikstyrelsen stiller til lysafmærkningen af vindmøllerne.

Opstiller oplyser at man ønsker at installere og anvende de mindst generende lysafmærkninger, som kan godkendes af Trafikstyrelsen. Opstiller har derfor indledt dialog med myndigheden omkring muligheden for alternativer til den vejledende lysafmærkning, som er modtaget i forbindelse miljøvurderingen.

Viborg Kommune har ikke hjemmel til at stille krav om lysafmærkning udover de retningslinjer der allerede er fastsat af Trafikstyrelsen.

Alternativer

Planlægningen er igangsat på baggrund af en konkret ansøgning om etablering af fem vindmøller øst for Sundstrup.

Der er ikke i forbindelse med planlægningen opstillet alternativer, hvorved kun 0-alternativet er belyst. 0-alternativet er det scenarie, der beskriver den nuværende miljøstatus og dens sandsynlige udvikling i planområdet, inden for rammerne af eksisterende planlægning, hvis planlægningen for vindmøllerne ikke gennemføres. En uddybende beskrivelse af 0-alternativet findes i miljøvurderingsrapporten.

Ved 0-alternativet fortsætter de eksisterende forhold inden for planområdet uden mulighed for udnyttelse af planområdet til vindmøller.

Ved 0-alternativet vil man kunne undgå påvirkning i form af form af visuel påvirkning i anlægs- og driftsfasen, støj og skyggekast, samt trafik til og fra området i forbindelse med anlæg og demontering. Ikke mindst vil man ved 0-alternativet miste den positive miljøeffekt på klimaet.

De endelige planer er valgt, da det på baggrund af miljøvurderingen er fundet, at der ikke er uacceptable miljømæssige gener som følge af projektet og planerne.

Overvågning

Planområdet og dermed anlægget bliver omfattet af retningslinjer i kommuneplanen og bestemmelser i lokalplanen samt vilkår i §25-tilladelsen.

Krav til placering, højder m.m. påses overholdt ved kommunernes udstedelse af byggetilladelse.

Ved ejerens anmeldelse af vindmøllerne efter Bekendtgørelse om støj fra vindmøller kan Viborg Kommune kræve, at der efter idriftsættelse af vindmøllerne bliver foretaget en støjmåling af vindmøllernes kildestøj med efterfølgende beregning af støjen ved naboboligerne. Hvis støjmåling viser, at vindmøllerne ikke overholder gældende lovkrav, skal de støjdæmpes, eller driften skal indstilles.

Miljøtilsynet i Viborg Kommune skal sikre, at kravene i vindmøllebekendtgørelsen overholdes. Eventuelle klager fra naboer medfører, at kommunens miljøtilsyn kan pålægge ejeren af vindmøllerne at få foretaget en støjmåling, hvis miljøtilsynet vurderer, at der er hold i klagen. Viborg Kommune kan herefter om fornødent pålægge ejeren at dæmpe støjen eller stoppe vindmøllerne, hvis kravene i Bekendtgørelsen om støj fra vindmøller ikke er overholdt.